

Rīgā, 2008.gada 31.oktobrī

Atklāta vēstule

Latvijas Republikas Valsts Prezidentam Valdim Zatlera kungam,
Latvijas Republikas Kultūras ministrei Helēnai Demakovas kundzei,
Nacionālajai radio un televīzijas padomei,
Latvijas medijiem

Godātais Prezidenta kungs, cienījamā ministres kundze, Nacionālā radio un televīzijas padome, Latvijas mediji!

Pēdējā laikā dažādos medijos ir izskanējusi informācija par Latvijas Televīzijas iecerēm veikt vērienīgas izmaiņas Latvijas Televīzijas 1. kanāla programmu plānojumā, kas varētu būtiski skart kultūras un izglītojošos raidījumus. Šādu nodomu virzību ir apstiprinājis arī Latvijas nacionālās radio un televīzijas padomes vadītājs Ā. Kleckina kungs. Izskanējusī informācija diemžēl ir nekonkrēta un nesniedz Latvijas Televīzijas iecerēto izmaiņu pamatojumu, nedz arī prognozē iespējamās sekas. Vēl lielāku neskaidrību raisa fakts, ka Latvijas nacionālā radio un televīzijas padome (NRTP) kā sabiedrisko interešu galvenais pārstāvis mediju telpā šādas izmaiņas ir apstiprinājusi bez izskaidrojuma un **bez plašākas diskusijas** sabiedrībā.

Vēlamies atgādināt NRTP, ka Latvijas Televīzija ir **sabiedriska televīzija** un tās finansiālais pamats – **Latvijas nodokļu maksātāju nauda**. Tādēļ Latvijas Televīzijas uzdevumi un pienākumi būtiski atšķiras no privāto televīziju mērķiem, jo paredz nozīmīgu laiku veltīt tēmām, kas var arī nepiesaistīt vislielāko skatītāju un reklāmas devēju skaitu, taču ir svarīgas tādu ilglaicīgu valsts nacionālu mērķu īstenošanai kā kultūra, izglītība, mazākumtautību integrācija un nacionālā identitāte.

Publiskais finansējums, kas tiek izmantots sabiedrisko interešu īstenošanai Latvijas Televīzijā paredz, ka būtiskas pārmaiņas raidorganizācijas darbībā tiek plaši apspriestas sabiedrībā, balstoties uz visiem pieejamas analītiskas, pētnieciskas informācijas pamata. Ir svarīgi apspriešanās iesaistīt tās puses un sabiedrības grupas, kuras var skart šīs izmaiņas. Kultūra un izglītība ir prioritātes, kuru procesu atspoguļojumam ar Latvijas Televīzijas starpniecību jābūt pastāvīgi un nepārtraukti pieejamam visiem valsts iedzīvotājiem visā valsts teritorijā, nevis tikai kabeļtelevīzijas abonentiem. Sabiedriskā televīzija tikai tad attaisno nodokļu

izmantošanu savas darbības nodrošināšanā, ja pirmajā vietā liek sabiedriskās intereses un nodrošina atklātību, pieņemot būtiskus lēmumus.

Latvijas sabiedriskajā telpā nav pieļaujama situācija, kad lēmumu pieņemšana un apspriešana NRTP un Latvijas Televīzijā notiek korporatīvi ierobežotā veidā, neizvērtējot visas lēmumu sekas. Pagaidām sabiedrībai netiek dota iespēja pārliecināties, vai pieņemtie lēmumi atbilst Latvijas Televīzijas kā valsts vadošā sabiedriskā medija uzdevumiem. Vai pieļaujams, ka būtiski tiek samazināts nacionālo programmu īpatsvars valsts televīzijas ēterā? Vai iecerētie plāni būtiski nesamazinās kultūras raidījumu apjomu televīzijas ēterā? Vai Latvijas Televīzijas 1. kanāls tiek pārvērst par komerctelevisijām līdzīgu kanālu, kurš saturā un formā konkurēs ar komercmediem un, balstoties uz nodokļu maksātāju naudu, patiesībā izkropļos mediju tirgu Latvijā? Mums nav zināms, kā finansiāli tiks nodrošinātas tik būtiskas izmaiņas un vai tas nenozīmē, ka dažādas skatītāju auditorijas mērķgrupas paliks bez atbilstošiem raidījumiem?

Vēlamies atgādināt, ka Nacionālā sabiedriskā televīzija pieder mums visiem – tā ir mūsu nozīmīgākais informācijas avots. NRTP pašlaik neīsteno sabiedriskās intereses, ne tikai neveicinot, bet pat liedzot sabiedrībai iespēju iesaistīties apspriešanā. Noslēpumainība un korporatīvisms liek šaubīties par lēmumu pieņēmēju patiesajiem nolūkiem.

Demokrātiskā valstī sabiedrībai ir tiesības dzirdēt argumentus, izskaidrojumus un, visbeidzot, izvērtēt sabiedriskās televīzijas programmas koncepciju, kur katram raidījumam ir pamatota nozīme un vieta. Aicinām Jūs veicināt plašu sabiedrisku apspriešanu par izmaiņu plāniem Latvijas Televīzijā **pirms** lēmumu pieņemšanas.

Ar cieņu,

Ausma Cimdiņa, LU Filoloģijas un mākslas zinātņu fakultātes dekāne, profesore

Andra Konste, Starptautiskās rakstnieku un tulkotāju mājas direktore

Aivars Eipurs, literāts, Latvijas Rakstnieku savienības valdes loceklis

Andris Vilks, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors

Arturs Maskats, komponists

Dita Rietuma, kinokritiķe

Gunda Vaivode, Latvijas Radio 3 direktore

Ieva Akurātere, mūziķe

Ieva Kolmane, literatūrfilosofo, kritiķe, tulkotāja, Rakstnieku savienības priekšsēdētāja

Ilze Egle, LNB Sabiedrisko attiecību vadītāja

Inese Lūsiņa, muzikoloģe

Inese Zandere, dzejniece, Literatūras un grāmatniecības padomes locekle

Janīna Kursīte, akadēmiķe, Folkloristikas un etnoloģijas katedras vadītāja

Jānis Rokpelnis, literāts

Kaspars Putniņš, Latvijas Radio kora diriģents

Laima Slava, mākslas zinātniece, izdevniecības „Neputns” galvenā redaktore

Liāna Langa, dzejniece

Lelde Stumbre, dramaturģe, Dramaturgu ģildes valdes locekle

Maira Asare, literāte

Māra Zālīte, dzejniece, dramaturģe

Māra Zaļaiskalns, Rēzeknes teātra režisore

Nora Ikstena, rakstniece

Orests Silabriedis, žurnāla „Mūzikas Saule” galvenais redaktors

Roberts Ķīlis, sociālantropologs, Rīgas Ekonomikas augstskolas asociētais profesors

Sandra Krastiņa, māksliniece, žurnāla "Dizaina Studija" galvenā redaktore

Sarmīte Ēlerte, Eiropas kultūras parlamenta biedre

Una Griškeviča, laikraksta "Diena" korespondente

Māris Bērziņš, rakstnieks